

NR 2|13

Tage Larsson

Emma Johansson & Anna Dahlgren i Mexico

Rune Seléns kulturfond

Inför sommaren

Västgöta spelmannen

Västgöta spelmanen

Utgiven av

Västergötlands Spelmansförbund

Nr 2 2013 årgång 20

Utkommer med fyra nummer per år

Redaktör och ansvarig utgivare:

Pers Nils Johansson

Skogaberg 58

422 49 HISINGS BACKA

Tel 031 - 190197

E-post: pers_nils@yahoo.se

Illustratör: Malin Kronander

Grafisk form: Susanne Marcus Svalefelt

Adress till

Västergötlands Spelmansförbund:

c/o Anita Widell

Sandgärdesgatan 32

502 34 Borås

Tel. 033 - 24 02 80

E-post: anita.widell@bornet.net

Hemsida: <http://www.vsf.nu>

Besök även vår Facebooksida!

Kassör

Anders Brissman

V:a Långgatan 93 b

543 33 Tibro

0504-120 10

E-post: anders.brissman@telia.com

Medlemsavgift 2013: 275 kr/vuxna,

100 kr t.o.m. 18 år. Tidning ingår.

Enbart prenumeration kostar 60 kr per år.

Bankgiro: 5949-4591

Annonspriser: Helsida – 1200 kr

Halvsida – 600 kr

2 sp x 100 mm – 400 kr

1 sp x 100 mm – 200 kr

Medlemmar annonserar gratis.

Tryckt på Handelstryck, Borås.

Du som vill publicera något och vara säker på att Ditt bidrag kommer med måste meddela Dig i mycket god tid. Räkna med cirka fyra veckor före utgivning!

Stopptdatum för material till nästa tidning är den 30 augusti 2013.

Tidningen trycks på miljövänligt papper.

Omslagsbild: Vänersborgs resecentrum.

Detta händer

29 juni

Spelmansträff på Vänga Kvarn, Borås. Buskspel ute eller inne i kvarnen från kl 11.00. Allspel på scenen kl 15. Kaféet bjuter på soppa till spelande spelman kl 16.30. Kontakt: 033-268143, info@vangakvarn.se, www.vangakvarn.se.

6 juli

Spelmansstämma i Myckleby på Orust. Mer info Per Oxholm 0304 – 30 644.

12-13 juli

Spelmansstämma på Börjesgården i Hällesåker. Förstämma fredag 12/7 kl 18. Lördag 13/7 kl 12 allspelsövning på logen, kl 13 festmarsch upp till scenen där det blir allspel. Konserter, dansupvisning, visstuga, dans, buskspel med mera. Mer info: <http://hallesakersspelmanslag.se/Sidor/spelmansstamman.htm>.

12-14 juli

Durspelsstämma på gammelgården i Bengtssöfors. Från fredag kl 12 café och buskspel. Lördag kl 10-13 durspelskurs med Kim Risberg, avgift 100kr, för mer info om kursen samt anmälan kontakta Kim Risberg 0728-719243 eller zeb-69fender@hotmail.com. Kl 11 hantverksdagen öppnar. Kl 14 invigning med allspel och scenframträdande. Kl 20 spel till dans. Entréavgift 100kr, gratis för spelman med instrument. Mer info om stämman: Ingela Johansson 0730-88 41 45 eller Bruno Olsson 070-928 91 79.

20 juli

Spel- och grillkväll i Fornbyn, Skara. Viskurs med Sven-Ingvar Heij, folkmusikworkshop för barn med Susanne Lind, låtkurs med Pontus Estling. Start kl 15.30. Kl 19 releasekoncert med Billy Lätt. Entré 150 kr, under 18 år 100 kr. Mer info: www.vsf.nu. Program, se artikel i detta nummer.

22-28 juli

Sjövikskursen: Låtar på Västgötska. Låtkurs för ungdomar från 12 år. Alla instrument välkomna. För info och anmälan (senast 1 juni) kontakta Rebecka Westin på tel: 0511-37 30 70 eller 070-202 64 09. Mer info www.vsf.nu/sjovikskursen.

28 juli

Spelmansträff Spelmansträff i Balteryds hembygdsgård, Tibro. Start klockan 12:00. Kontaktperson: Anders Brissman 0504 - 120 10 kvällar och helger.

28 juli

Spelmansstämma i Ålevik kl 13. Plats : Ålevik, Lysekil. Mer info Sylve Robertsson, 0523-144 13 mobil 070-2771465.

1 augusti

Konsert med Eva Tjörnebo och Viskompaniet. Kl 19.00 i Friggeråkers kyrka.

3 augusti

Spelmansstämma i Odensåker. Kl 14-16 låtkurs i Logården, kostnad 200kr. inkl fika. Kl 18 konsert i kyrkan med Lars-Olof Ejstes och Jon Sirén. Därefter buskspel och dans till spellista. För mer info och anmälan till kursen (senast 30 juli) till Helena Ambertsson, 0708-18 74 28.

4 augusti

Konsert med Eva Tjörnebo och Viskompaniet. Kl 19.00 i Tacksägelsekyrkan, Karlsborg.

9-11 augusti

Ornungastämman. Konserter, buskspel, dans & låtskrivartävling. Plats: Hembygdsgården i Ornunga (Vårgårda kommun). Konserterna hålls i Stommens loge, spel till dans i hembygdsgårdens loge. För mer info: jennyelis@hotmail.com, info@sabinahenriksson.se, www.vsf.nu.

16-18 augusti

Durspelsstämma på Lygnareds camping. Fredag buskspel. Lördag kl 10.30-13 låtkurs med Eva och Ingvar. Anmälan kontakt@evaingvar.se eller tel. 070-6613354, avgift 100kr. Kl 14.30-17 allspel och scenframträdande. Kl 20 dans till spellista. Info att ladda ner i pdf på www.durspelare.se/Kalendarium.

24 augusti

Spelmansstämma i Borås Årets spelmansstämma är på lördag 24 augusti och börjar med allspel kl 14 och fortsätter med dans och konsert på kvällen. Programmet kommer att finnas på hemsidan www.borasspelman.se.

6-8 september

Folkmusikfestival i Grebbestad. För mer info <http://www.grebbestadfolkmusikfestival.se>.

27 december

Spel- och dansträff i Hönsa Bygdegård 27/12 klockan 19:00. Kontaktpersoner Anna Gunnarsson 0504 – 100 22 och Anders Brissman 0504 – 120 10.

8-9 februari 2014

Spel- och danskurser på Vara folkhögskola. Mer info och inbjudan i nästa nummer.

Välakursen 2013

**Vi hoppas kunna
genomföra en ny kurs i
Väla och arbetar för att
få det ekonomiska att
gå ihop. Vi återkommer i
 nästa nummer med mer
information.**

Jenny & Billy

Hej alla folkmusikvänner, både ni som jag känner och er som jag förhoppningsvis kommer att lära känna framöver. Det är alltså jag som har fått äran att vara er nye ordförande!

Vem är då jag? Jo jag är en 49-årig, gift tvåbarnsfar med ett brinnande intresse för alla sorters musik och då i synnerhet folkmusik. Och inledningsvis ska erkännas att jag faktiskt är född i Örebro men inflyttad till landskapet bara 3 månader gammal räknar jag mig ändå som västgöte rätt och slägt.

Som de flesta i min generation började jag spela i kommunala musikskolan, i mitt fall i Vårgårda, där jag bodde mina 18 första år. Först blockflöjt för att ganska direkt övergå till kontrabas. Folkmusiken fanns hela tiden runt i kring mig då far och farbror spelade folkmusik på fiol så 12 år gammal fick jag min egen fiol, som jag fortfarande spelar på, i födelsedagspresent och jag fick lära mig fiolspelets grunder av Lars Buller i Alingsås.

I början, detta var alltså i slutet av 70-talet, var det många s.k kyrkspelningar och även stämmor runt i landskapet. Kyrkspelningar innebar att man samlades vid 10-tiden på en söndag för en snabb repetition i församlingshemmet för att sedan spelandes marscherade upp till och in i kyrkan. Under gudstjänsten spelade vi ibland till psalmerna, ibland bara en låt rakt av. Sedan marscherade vi ned till församlingshemmet där vi blev bjudna på kaffe och smörgås. Här vidtog oftast ett par timmars samspel. Jag minns vid ett tillfälle, jag har glömt var, men prästen godtogs inte att vi spelade inne i kyrkan utan vi fick bara spela fram till kyrktrappen men, det är som man säger, historia numera.

På dessa spelningar fick jag förmånen att spela med många goda spelmän (och -kvinnor) som bildade skola för en ivrig och vetgirig ung spelman. En som då betydde mycket, och fortfarande betyder mycket är Sven-Ingvar Heij. Jag minns att bland de första gångerna

jag träffade honom var hos ”Josef på köl” (Kinnekulle) en damastvävare vid namn Edvinsson. Det var ett glatt gäng spelmän som spelade till långt in på natten. Jag kunde än så länge bara tre låtar men de såg Sven-Ingvar och de andra till att jag fick spela både en, två och tre gånger. Han visade mig också hur man gjorde när man sekunderade, en konst nog så viktig att bevara, som gjorde att jag trots mina begränsningar i repertoaren efter en stund kunde hänga med på de flesta låtarna!

Sedan följde nästan 20 år med bildande av familj och musik som blues, rock'n'roll, klassisk musik och mycket annat men nu är jag sedan några år tillbaka vid folkmusiken och nu det ärofyllda uppdraget som ordförande i Västergötlands spelmansförbund.

Styrelsen har ordet

Som ny på posten känns det skönt att ha en så erfaren och bra styrelse som VSF har, som vet ”hur en slipsten ska dras”, som jag kan stöta och blöta med. Jag ser också fram emot att få diskutera med er medlemmar om både stort och smått om folkmusiken/förbundet mm.

Till sist en liten historia om Hilding Larsson, Bitterna, en av alla dessa goa västgötar.

Han åkte ju oftast moped med fiolfodralet på pakethållaren till stämmor och spelträffar. Ett år väl framkommen till Skarastämman och fornbyn tog han fram fiolfodralet, öppnade det och knäppte försiktigt på alla fyra stängarna och sa med glimten i ögat: – Joho du, ho’ stämmer i år mår!

Väl mött i sommar och alla goda möjligheter till spel och trevlig samvaro som ges.

Per Oldberg

Boråsstämman

Ramnaparken, Borås museum

24 augusti 2013

- 13.00 Allspelsträning
- 14.00 Allspel och folkdans.
- 12-16 Slöjdare i parken
- 16.30 Dräktvisningsprogram
- 18.00 Låtstuga
- 19.00 Dansstuga

- 20.00 Spel till dans
- 23.00 Midnattskonsert
- Mer info:
www.borasspelman.se

Rune Seléns Kulturfond och Västgöta horn & lurblåsare

Många som spelar mässingsblåsinstrument kommer förr eller senare i kontakt med näverlurar och/eller kohorn. Det började med att vi för ca 50 år sedan fick kontakt med Sveriges mesta lurmakare Rune Selén, som genom åren gjort över 11.000 lurar.

Denna tillverkning startades 1959. Rune Selén gick bort 28 oktober 2011. Genom åren har vi införskaffat en mängd Selénlurar i olika storlekar och stämningar som används i de mest skiftande sammanhang.

Historik

RFoD:s arbetsgrupp;

2005 avslutade Rune Selén byggandet pga dammallergi, varför frågan uppkom: Vem shall föra Rune Seléns arv vidare? Samma år bildade vi Rune Seléns Kulturfond i syfte att främja kulturarvet både vad gäller lurspel och att säkra framtidens tillverkning av lurar.

Ann-Marie som riksspelman och pedagog, Salomon som artist och världsspelman bildar tillsammans med Åkes breda kunskap och erfarenhet som pedagog och musiker en tryggad stomme för att bevara och utveckla kulturarvet inom lurspel.

Lurmakare

Ganska snart fann vi även en värdig efterträdare som bygger lurar - Jan Nordkvist. Han har nu byggt lurar av alla de slag sedan 2006. Jans gedigna hantverkskunnande och lust att utveckla lurarna resulterat i att man idag, med hjälp av stopphornsteknik, i stort sett kan spela kromatiskt. Detta medför nog den mest betydelsefulla utvecklingen av näverlurar. Med ett större tonförråd än endast naturtonerna, kan man numera spela helt nya melodier.

Årets Näverlur

Årliga konserter genomförs där vi delar ut Årets Näverlur till en i Norden verksam person/grupp som på ett påtagligt sätt främjar blåsmusik och lurspel.

Pristagare har varit Urban Agnas 2005, Sven Berger 2006, Ib Lanzky Otto 2007, Ale Möller 2008, Annamia Larsson 2009, Fröydise Ree Wekre 2010. Trumpetstämman i Kungliga Filharmoniska Orkestern tildelades 2011 var sin näverlur vid en konsert med Stockholms Symfoniorkester i Kungsträdgården.

Hittills har konsert och prisutdelning skett på Nybroplan (Gamla Musikaliska Akademien). Nu flyttades evenemanget till Göteborg och

Dan Hjalmarsson fick mottaga priset vid enfoajékonserth på GöteborgsOperan 2012.

Vårt syfte är att sprida traditionen i vidare kretsar. Genom workshops och konserter ges möjlighet att spela näverlur tillsammans med professionella musiker. Nya möten mellan musikanter av alla slag - tradition/vibärmed oss från Rune Selén. Vi fungerar som en arbetsgrupp under RfoD som finansierar det årliga priset. Förutom de årliga stipendiekonserterna ger vi även serenadkonserter och kyrkokonserter. Vi är även ett spelmanslag inom Sveriges spelmäns riksförbund. (Västergötlands Spelmän). Vi spelar på både större och mindre besättningar. Vi skall främja en spridning av lur & hornspel, så att nya spelmanslag uppstår i Skandinavien. 2005 uruppförde vi ett stycke med 50 lurar och symfoniorkester i samband med utdelningen av diplom till vår mentor Rune Selén.

Västgöta horn & lur blåsare är ett spelmanslag som har funnits i olika format sedan 1970-talet.

Det började med att Åke Edefors fick kontakt med Sveriges mesta lurtilverkare Runé Selén.

Med starten av Rune Seléns kulturfond 2005 kom de åriga konserterna. I samband med dessa hade vi även kurser och spelmansträffar där upp till 50 lurblåsare träffats och musicerat tillsammans. Arrangemanget är från 2012 flyttat till Göteborg.

Alla kursdeltagare införlivas i.o.m. avslutad kurs och konsert (en slags uppspelning) som medlemmar i spelmanslaget. Vi är således en stor skara spritt över hela Sverige med en kärna på ca 20 personer i VGR.

Vid sidan av dessa årliga tillställningar har vi olika mindre konstellationer som ex har serenad konserter. De flesta av oss är professionella musiker och spelar både i sammanhang som är finansierade och där det inte utgår något arvode. Att verka som traditionsbärare är ett konstnärligt kall som har ett stort värde. Vid serenad konserter eller spelningar "på gatan" i stadskärnor hittar vi det opretentiösa och jordnära som är jordmånen för folkmusiken.

Spelmanlaget är en verksamhetsdel i Rune Seléns Kulturfond som fungerar som en arbetsgrupp under RfoD.

Salomon Helperin

Medlem kulturfondens arbetsgruppen och världsspelman (på näverlur, snäckor, duduk, zorna och trumpet)

Mer info: www.lurspel.blogspot.se

Ornungastämman 2013

Konserter, buskspel, dans & låtskrivartävling

Det är till hembygdsgården i Ornunga (Vårgårda kommun) den 9-11 augusti vi hoppas att alla västgötaspelmän kommer. Konserterna hålls i Stommens loge, spel till dans blir det i hembygdsgårdens loge och det är gott om plats till buskpel oavsett väder. Tältplats finns för de som vill övernatta.

Låtskrivartävling: skriv Ornunga brudmarsch, juryn bestående av Mats Johansson och Johan Westman plockar ut en vinnare, bidrag skickas till info@sabinahenriksson.se före 1 juli.

Program

Fredag:

från kl. 16.00 Förstämma vid badplatsen, Ornungsjön

Lördag:

från kl 12.00. Svältornas Fornminnesförening säljer fika. Ta med picknickkorg, buskspela eller ta ett dopp i Ornungsjön.

kl. 15.00 Familjeföreställning med Sabina Henriksson.

kl. 18.00 Konsert med ungdomar från Sjövikskursen och Hallandskursen.

kl 19.00 Konsert med Trio Kennemark-Siljebo-Wingefors.

kl 20.30 Dans i logen; Billy Lätt med band leder och vi fortsätter kvällens dans till en solid spellista.

Jam och buskspel.

Söndag:

kl. 14.00 Johan Albert- konserten. Mikael Pettersson och Jenny Gustafsson med vänner lotsar publiken genom spelmannens liv. Tillkännagivande av vinnare och utdelning av pris till låtskrivare.

Välkommen!

Svältornas Fornminnesförening, Föreningen TRAD & VSF

För mer info: jennyelis@hotmail.com, info@sabinahenriksson.se

Mer information kommer på VSFs hemsida- håll utkik!

Tage Larsson, Skövde

Världens "meste" nyckelharpsbyggare har lämnat oss

Tage Larsson i Skövde har lämnat oss vid en ålder av 90 år. Tage var en snäll och omtyckt personlighet som ofta syntes på spelmannsstämmor i framförallt hembygden, men även i andra delar av Götaland och Svealand. Han hade ett gediget intresse för folkmusik, främst folkmusik framför allt på nyckelharp och fiol. Tage var en duklig och noggrann nyckelharpsbyggare. Hans bakgrund som konstruktör (ingenjör och uppfinnare) märktes tydligt i sättet att bygga nyckelharp. Enligt Tage var inget omöjligt och allt gick att utveckla, förbättra och förändra. Han var en sprudlande och ungdomligt sinnad person med många järn i elden. Han hade alltid något på gång och var alltid på väg någonstans. De 90 levnadsåren märktes inte. Tage var pigg in i det sista.

Tage Larsson föddes den 17 juni 1922 i Bränningen i Locketorp (Värings församling, Skövde Kommun). Tage var en av tre syskon. Fadern Johan Larsson var i huvudsaksmåbrukare och snickare, men även en stor allkonstnär. I denna miljö och med denne allkonstnär till fader formades Tage till en framstående konstruktör och sedermera även till en av Götalands främsta nyckelharpsbyggare eller "mesta" nyckelharpsbyggare som de uppländska nyckelharpsbyggarna uttryckt det. Tage har under sin livstid byggt cirka 330 nyckelharp. Dessa nyckelharp återfinns över hela världen. Förutom till olika europeiska länder har Tage exporterat ett flertal nyckelharp till exempelvis USA och Japan. Kontakterna med alla kunder sköttes huvudsakligen via e-post. Tage hade en egen hemsida för sin verksamhet. Denna hemsida var även översatt till japanska. Även detta avspeglar Tages intresse för teknik och utveckling. Det var självtäkt för Tage att vid cirka 80 års ålder skaffa sig både dator, internet, e-post och en egen hemsida.

Jag träffade Tage första gången i mitten av 1980-talet. Jag besökte Tage och hans hustru Siv i deras villa i Hentorp i Skövde för att låna och provspela en nyckelharpa. Denna nyckelharpa var byggd 1980. Jag tyckte bra om instrumentet och det blev affär. Tage har sedan dess byggt ytterligare två nyckelharp och en vevlira åt mig samt en nyckelharpa åt min sambo Victoria.

Tage och Siv var mycket gästvänliga och uppskattade alltid att få besök. Jag har med åren gjort många sporadiska besök i deras hem och fick då ofta äran att provspela nybyggda nyckelharp. Tage ville då alltid höra vad som inte var bra med nyckelharporna. Jag hade lite svårt att lämna negativ kritik i början, men lärde mig snart att detta var ett led i Tages nyckelharpsbyggande. Det blev då en utmaning för honom att uppfina, vidareutveckla och

förbättra nästa nyckelharpa som skulle byggas. Det hör till saken att detaljerna som var mindre bra ofta inte var så många och de allra flesta av Tages nyckelharp håller en hög och jämn kvalitet. Tages konstruktionskunnande och noggrannhet avspeglas i varje detalj på nyckelharporna.

Det var med stor sorg och saknad jag mottog beskedet om Tages död i början av december 2012. Det var Tages son Jan som ringde och informerade mig och min familj. Jag kommer ihåg att tankarna under detta samtal "flög runt" i mitt huvud. Är Tage död? Det var ju inte längesedan jag pratade med honom..... Jan fortsatte samtalet och undrade över några praktiska saker som jag hjälpt Tage med, men även om jag kunde tänka mig att spela nyckelharpa under begravningsgudstjänsten som skulle äga rum i Locketorps kyrka den 18 december 2012. Jag svarade givetvis "ja" på detta. Jag spelade även då Tages fru Siv begravdes för några år sedan och detta var väldigt uppskattat av Tage.

Under begravningsgudstjänsten stod jag på läktaren och spelade på min nyckelharpa som Tage byggt av bland annat virke från min egen skog. Tage vilade i kistan framme i kyrkan. Framför kistan, dvs på altaret i Locketorps kyrka, stod och står fortfarande en vackert och

detaljerat snidad träfigur av Jesus. Detta alster är tillverkat och signerat av Johan Larsson, dvs Tages fader. Jag minns att jag då tänkte: "Här tar vi avsked. Nu har din cirkel slutits och du får vila ut i din hembygd."

Vi är ju som nämnts ovan ganska många i världen som spelar på Tages nyckelharp. Ån lever ljudet av dessa nyckelharp och kommer förmodligen att så göra under lång tid framöver. Vi som kände Tage kommer alltid att minnas honom och bli påminda genom folkmusiken och det vackra ljudet från hans nyckelharp.

I skrivande stund är det vår. Det är bara några dagar fram till påsk och snart är det sommartid. Tankarna går till Tage och även till hans familj. Vi är flera inom spelmannsrörelsen som borde göra som Tage. Tanka bilen och fylla kofferten med klingande instrument. Därefter styra kosan ut på sommarvägarna mot så många spelmannsstämmor, folkmusikkonsert och vägkyrkor som vi bara hinner med. Träffa spelmän och dansare. Det var sådant som Tage gillade. Förutom instrumenten finns många ljusa minnen av Tage och det är vi tacksamma för.

Håkan Ljungqvist, Dalstorp, Skövde

Varakursen 2013

Den 8 februari begav vi oss till Vara folkhögskola för årets upplaga av Varakursen. Resande från Vänersborg räknas vi nog inte direkt som långväga gäster, men brukar ändå komma på fredag kväll eftersom det brukar vara bra med buskspel då.

Ett stort gäng durspelare träffades på övervåningen på fredagskvällen för att spela några låtar, och nere i cafeteria spelades det för fullt på fiol.

Kurshelgen invigdes som vanligt i folkhögskolans gymnastiksal med allspel och "Hö! i vägga". Tyvärr kunde inte Carl-Magnus Bengtegård närvara i år utan ersattes av Anna Dahlgren, John Strandberg Samuelsson och Pers Nils Johansson för att leda allsången.

Det erbjöds låtkurser i fiol, durspel, klarinett, nyckelharpa, blockflöjt, tvärflöjt, gitarr, säckpipa samt vissång, dans och en kurs för barn. Efter kurserna bjöds det på konsert och buskspel. Det spelades till långt in på natten i de olika byggnaderna och på diverse instrument. Folkhögskolan gästades även av durspelspelmanen Karl-Erik Wiberg från Skara som spelade en stund med en stor grupp durspelare i ett av husen. Några av Karl-Eriks låtar lärdes ut i durspelskurserna så det var naturligtvis en extra bonus att få möjlighet att spela tillsammans med honom.

Som vanligt åkte vi hemåt på söndagen med förnyad musikinspiration och nya låtar. Varakursen ger en skön blandning av musik och socialt umgänge mitt i vintern då sommarens stämmor känns långt borta. På återseende nästa år!

Susanne Marcus Svalefält

Foto: Ingrid Strömvall, bild på durspelare: Susanne Marcus Svalefält

Huapango, kloster och

Kulturellt möte mellan Västergötland och Querétaro

Den 16 oktober 2012 gav vi oss av till Mexiko. Det var ett kulturutbyte, i regi av Västra Götalandsregionens kulturnämnd, mellan Västra Götaland och Querétaro, en region i Mexiko. Från vår region valdes Anna Dahlgren och Emma Johansson ut att delta tillsammans med en rad andra kulturbetare inom konst, hantverk, dans, musik, mat, videoinstallation m.m. Anna ingick i en duo med Karl-Johan (Kalle) Ankarblom på fiol och Emma i en kvartett som för tillfället kallades Quarteto Interfolk. I den gruppen ingick Ellika Frisell, fiol, Solo Cissoko, kora och Rafael Sida, slagverk. Vi hade en fantastisk tid i denna vackra region och i staden med samma namn.

Querétaro

Querétaro är en fantastisk plats. Vi bodde i den gamla delen av staden som bär tydliga spår av spanjorernas framfart. Detta såg man framförallt i arkitekturen, storstädtliga hus med innergårdar samt de många minnesmonumenten. Rikt utsmyckade kyrkor och tempel fanns det många av, en gulgruva för den religions- och arkitekturintresserade. Trots Mexikos rykte med mycket droger och kriminalitet så kändes staden lugn. Indianska familjer sov på gatorna utanför kyrkorna. I sig tragiskt men det verkade som om de ändå lyckades skaffa sig en någorlunda trygg tillvaro där. Många indianer som bodde i bergen vandrade ner för att sälja sina varor. Hela familjer med madrasser och täcken, sina saker de hade till försäljning, slog sig till ro på kvällen. Dagligen mötte vi munkar och nunnor och från kyrkorna kunde vi ta del av mässorna. En intressant blandning av indiansk och katolsk tro med många inslag av andar, sagor och mystik. När vi var där pågick förberedelserna inför "de dödas dag" som mest. En dag om året välkomnas de döda tillbaka. En folkfest där vårt Halloween känns långt borta. Familj och vänner samlas kring gravarna, dukar upp festmåltider med den dödes favoritmat

och -musik, dansar och fröjdas med den dödes "ande".

I Querétaro hade vi de flesta av våra konserter. Vi spelade för skolbarn, i konsträdgården, på invigningar och från stora scener. Anna och Kalle spelade bland annat på invigningen av P-A Sandströms och Göran Löwings vernissage på stadsmuseet i staden. På denna vernissage blandades Hakbergs blekingar och konst från Falbygden med västgötska tapas gjorda av "Falbygdens mat och kultur". Höjdpunkten på resan (för min- Annas del) blev samarbetet med kammarorkestern Camerata de Santiago de Querétaro. Kalle, som till vardags arbetar som arrangör av musik, hade arrat västgötsk folkmusik för orkester. Väl nere i Querétaro hade vi två repdagar innan det var dags för stor konsert. Orkestern framförde musik från de skandinaviska länderna och tillsammans spelade vi bland annat Lagmansboda (Skara) brudmarsch och en bleking. Ni vet de där stunderna då man bara vill explodera av känslor för att det berör så mycket, detta var en sådan stund. Pur lycka! Efter ett av

repen ringde kontrabasisten i orkestern några samtal så att vi kunde få komma och hälsa på fiolbyggarmästaren i staden. Querétero är Mexikos fiolbyggarecentrum och instrumentmakaren vi besökte var lärare på fiolbyggarlinjen. Han fick titta på våra instrument och Anna och Kalle gjorde lite justeringar på fiolerna, bytte en och annan sträng samt fick en guidning i hartsvärlden. Det var intressant att se hur han arbetade och höra honom berätta hur det fungerade i Mexiko.

Mat

Maten var ett kapitel för sig. Mest minnesvärt var "mole", en chokladgrytbas som ofta användes tillsammans med kycpling. Detta är en riktig delikatess med ca 20 st olika chilisorter i. Den kan smaka olikta beroende på vilken choklad- och chilisort som används. Den extra fina molen var nästintill svart till färgen. Detta var inte riktigt vår melodi... Däremot fanns t.ex kaktussallad och strimlat lammkött som kokats i en grop i marken. Detta åt man med tortillas, en chilisås, hackad gul lök och koriander. Otroligt gott! Mycket av maten hade majsbas, bl.a ett tjock pitabröd med fyllning, kallat "gordita" som betyder ungefär "den knubbiga". Något som vi aldrig provade med blev erbjudna var indiansk traditionell mat som t.ex daggmask, gräshoppa och spindel. Delikatesser, men vi kände att gränsen gick någonstans vid tjurkind och komagsäck.

La Bohémia

Naturligtvis hann vi också med att äta äkta tacos. Vi mötte tidigt under vistelsen ett gäng med musiker som bjöd med oss på ett bohémia - en sorts spelkväll. Anna och Kalle bestämde sig för att följa med. Vilken kväll det blev! Far och son med vänner sjöng och spelade gitarr och en sorts melodicittra. Vi jammade ihop och språkmixen engelska/ spanska och svenska blev allt mer logiskt allt

daggmaskar i Mexico

eftersom tequilan kändes i benen och kvällen förlöpte. Våra nyfunna vänner bjöd oss sedan på en rundvandring i staden samt äta tacos i förorten. VILKA TACOS! Koriander, lime och chili. Massor av chili!

Jalpan

Två av våra framträden var förlagda till området kring bergsbyn Jalpan. Musiker, dansare från gruppen "Twisted feet" från Göteborg och instrument samsades i minibussen. Bussfärden tog ca 4 timmar. På serpentinvägar åkte vi över bergsmassivet "Sierra Gorda" eller "knubbiga bergen". Klimatet ändrades under resans gång. Från ett nästintill halvökenklimat med kaktusar närmade vi oss nu ett betydligt fuktigare djungelklimat. Luftfuktigheten slog nya rekord, vi åkte bland molnen och höjden gjorde det tyngre att andas. Vid den högsta punkten öppnade "himmelens port" upp sig och vi kunde ta en liten paus. En liten promenad i djungeln avråddes vi dock ifrån på grund av puma och andra vilda djur.

I byn Jalpan bodde vi bl.a på ett gammalt kloster. Första konserten var på en av stadens innergårdar. Vi blev varse om att en ljud- och ljsusanläggning drar mycket ström genom att det några gånger under konserten blev kolsvart. Proppen hade gått. Igen. En upplevelse dock och Anna tackade Gud för att två fioler klarar sig bra utan att vara mickade. Vår andra spelning i detta område var i en intilliggande bergsby, Huacatlan de Guadalupe. Här spelade vi på ett stort torg. Varm sensommarkväll och ja, det kändes som om hela byns invånare hade kommit för att lyssna. Denna kväll hade Twisted feet en liten workshop för byns barn och ungdomar. Oerhört proffsiga folk som fick med sig varenda unge! Efter konserten blev vi bjudna på regional mat av lokalbefolningen. Än en gång, en oerhört gästvänlighet och enorma tillfällen till kulturutbyten.

Utflykter

Våra dager var fylda med rep, sound check och konserter. Vi hann dock med några utflykter. När vi var i staden Jalpan gjorde vi en utflykt till byn Xilitla. I denna by finns ett område, Las Pozas, som är fyllt av surrealistisk arkitektur skapad av Edward James i mitten av 1900talet. Edward James var inspirerad av konstnärer som bland annat Salvador Dalí och René Magritte. I detta landskap, som breder ut sig på en yta av mer än 320 000 kvadratmeter rymmer figurer, bygggnader och andra kreationer av cement, ett stort "poolsystem" med naturliga pooler och vattenfall och en stor mängd trappor. Varje gång man trodde att området var slut såg man ytterligare en liten stig. Om man följde den ledde det till en ny del av Edward James värld. Lite som att vandra runt i en labyrinth gjord av konstgjord natur. Vilken upplevelse! Anna tog även en tur till städerna Tequisquiapan och

Bernal som sades ha magiska krafter. Lokalbuss, fiollåda på ryggen och ett leende kan ta en långt. Många möten och kontakter knöts. Tänk att man möter danskättlingar i en bergsby i centrala Mexiko. Vilka är oddsen?

Musik och dans på torget

På kvällarna gick vi ofta hem över ett torg där det under den här tiden pågick en rad kulturella evenemang. T ex kunde hela torget fyllas av dans. Vi spelade båda två på detta torg under "Huapangofestivalen". Huapango är en folklig dans- och musikstil från bergstrakterna, ofta spelad av en trio på fiol/sång och två gitarrer. Sång och spelidealset skiljer sig en del från det vi är vana vid här hemma, men stolthet, tradition och glädje överbygger mycket och med tiden satte sig musiken där i hjärtecentrum, precis som polskan en gång fick greppet om mitt hjärta. Under festivalen fylldes torget med marknadsstånd och huapangodansarne. De bar traditionella kläder som boots, jeans, cowboyhatt och "flamencokläning". På var sin sida om dansgolvet satt det två orkestrar på fioler, gitarrer och sång. De tävlade mot varandra, spelade ett tag och gav sedan över stafettspinnen till det andra laget, eller orkestern.

Det var väldigt hög ljudvolym och väldigt roligt att se. Torget kokade verkligen av dans och musik. Ledarna av orkestrarna verkade också skaldera dikter eller andra texter medan musiken spelade. Plötsligt förklarade Rafael Sida, som är född i Mexiko, att nu pratar den ena orkesterledaren om knarkmaffian och att han uppmanar alla att hålla sig ifrån knarket. Det var tydlichen farligt att göra så offentligt och det modet imponerade. Det säger en del om den kamp landet för för att hålla sig ifrån den maffia som i många områden håller landet i sitt grepp.

På många plan en helt oförglömlig resa. Vi jobbade näst intill varje dag med vår musik på ett eller annat sätt. Vi har mött en annan kultur både vad gäller mat, människor och musik. Rädslan för att dö har mattats av en del efter färderna på de små krokiga vägarna med stup precis intill däckskanten och alla härliga förberedelser inför "de dödas dag". Vi är tacksliga för att vi fick möjligheten att vara en del av detta kulturutbyte. Det ska bli spännande att se vad regionen Querétaro tar med sig hit till vår region och visar upp under 2013.

Anna Dahlgren och Emma Johansson

Spelmansförbundets årsmöte i Vargön - mycket välbesökt

Lördag den 23 februari samlades en stor mängd spelmän i Vargön under ledning av Pers Nils Johansson till en timmes allspel. Turordningen på lätarna skedde med hjälp av lotter i en hatt. Stämningen var på topp och med detta inleddes årsmötet 2013.

Värförening var Trollpacket, som hade ordnat ett mycket trevligt ställe. I årsmötet deltog nästan 70 personer, varav 49 var medlemmar.

Mötesordförande var Sören Axelsson. Rebecka Westin hade avböjt omval till ordförande och hon efterträddes av Per Oldberg, Borås.

Per Oldberg, ny ordförande i VSF

Nils Eriksson-stipendiet delades även ut. I år var det två mottagare: Det var nestorn Sven-Ingvar Heij, som tackade med ett par visor. Spelmanslaget Slussdraget var den andra mottagaren. Även de spelade ett par låtar från Skogstorp.

Ny hedersmedlem blev Carl-Magnus Bengtsgård, som tyvärr var förhindrad att närvara.

Efter mötet bjöds deltagarna på god mat och därefter var det dags för spel och dans. En mängd dansare från den kringliggande trakten kom och dansade till musik av de olika spelmanslagen. Dessutom fylldes alla smårum i huset av grupper som spelade så det stod härliga till.

Se det var ett riktigt västgötakalas!

Tack Trollpacket för att vi fick gästa Er!

Anita Widell

Foto: Ingrid Strömwall

Spel- och grillkväll

Lördag 20 juli i Fornbyn, Skara

Program:

Kl. 15.30

Folkmusikworkshop för barn,
med Susanne Lind

Viskurs med Sven Ingvar Heij

Låtkurs med Pontus Estling
(anmälan på plats)

Kl. 17.00

Grillarna tänds. Ha picknick i
det gröna och värm upp fiolen,
durspelet, flöjten och munspelet
inför kvällens spel och dans!

Kl. 19.00

Releasekonsert med Billy Lätt
som släpper CD tillsammans
med Hans Kennemark, Harald
Kennemark och Rebecka
Westin. Bandet serverar svängig
västgötsk folkmusik!

Entré 150 kr, under 18 år 100kr,
barn under 12 år gratis

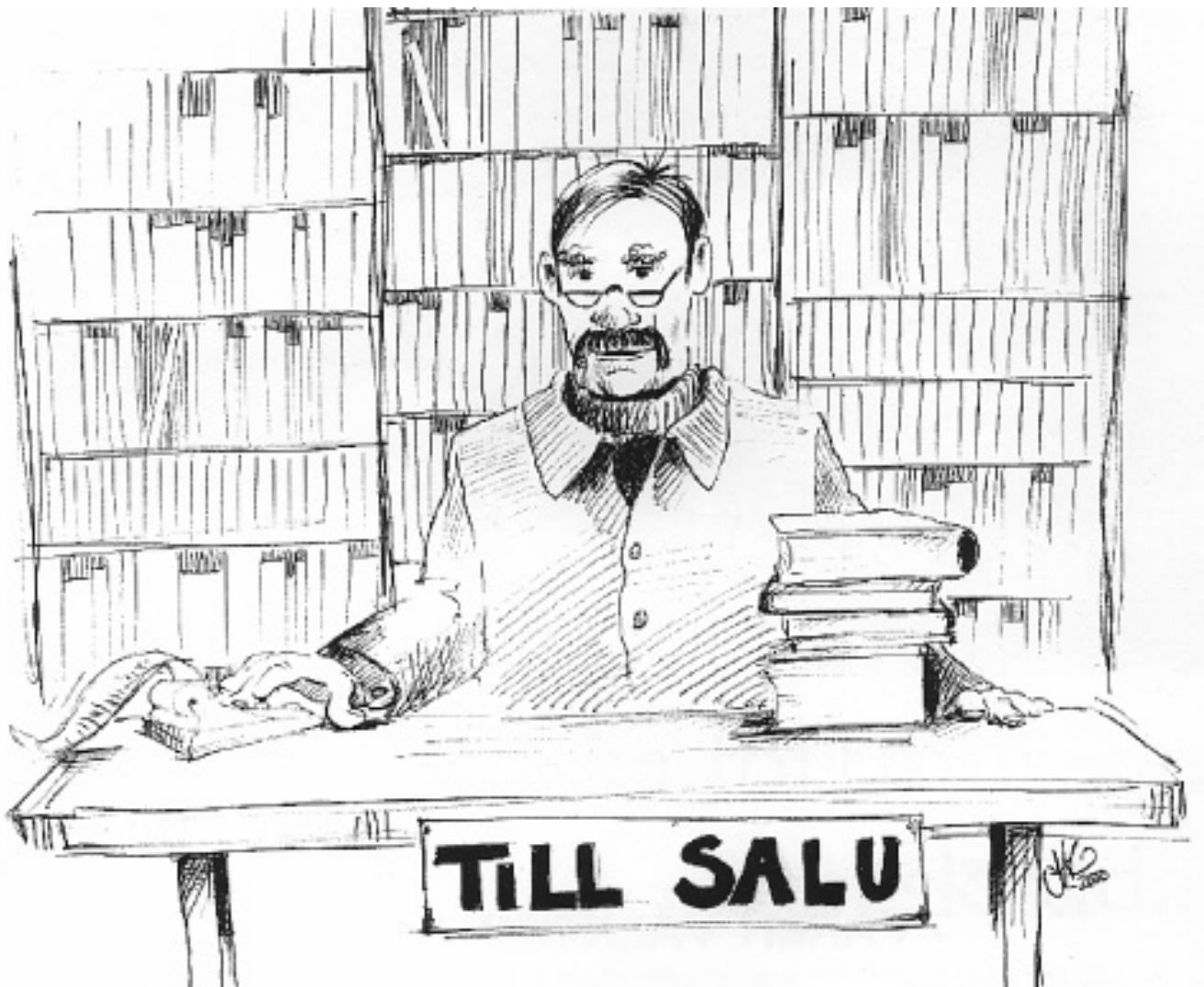
Kl. 20.30

Grillning, buskspel, spel & dans

Buskspel i Skara 2012

Foto: Anders Brissman

Följande kan beställas hos kassören:

(porto tillkommer på alla priser)

Noter

Låtar från Bohuslän, Dalsland och Västergötland.

Innehåller 15 låtar från varje landskap.
Pris 50:- för medlem i något av förbunden.
Pris 75:- för icke medlem.

Svenska Låtar, Västergötland
Nytutgåva av Svenska Låtar
140:-

Lantmannson-samlingen

Samuel Lantmanssons samlade musikverk
Pris för icke medlem 150:-

Stålberg-samlingen

Innehåller cirka 400 låtar och visor +
uppgifter om spelmännen. Insamlade på 1930
och 1940 talet av Nils Stålberg, under
hans tid som lärare på Axevalla Folkhögskola.
Pris för medlem 100:-
Pris för icke medlem 150:-

Ransberg – En spelmansbygd

Låtar, fotografier och berättelser kring
spelmän i Ransberg. Av Mikael Pettersson
och Marika Jacobsson 150:-

Boken om Hakberg, 200:-

Sexdregasamlingen, slutsåld. Arbete med att
få fram ett nytryck pågår.

Sävared, handskriften. 50 kr.

Kassetter och CD

Nu kan Du beställa 5 CD-skivor med låtarna
ur vår notsamling (Sid. 1–135). Del 5 kan köpas
separat för 50 kr för de som redan har del 1–4.

Fortsättningsvis kommer vi att fylla på med
nya CD. Pris: 250 kr.

Mikael Pettersson "Egna kompositioner
1983–2005"
Dubbel-CD 200:-

Liveinspelade Nils Eriksson låtar CD eller Kas-
sett, 50:-.

Övrigt

Tygmärke 20:-

Metallmärke 35:-

Dekal, 5:-

Övrig försäljning:

"Men vart skall den blinne gå?"

CD med musik från Kalv socken – Gunnel
Johansson och Jorma Melander tolkar spel-
mannen Blinne-Petter från Kalv, 1806–
1868. Innehåller visor och låtar på fiol,
gitarr och sång.

Pris: 100kr inkl. frakt. Insättes på
postgiro 137 89 54-0.

**Låtar efter Johan Helgo Andersson
Selgered, Seglora** 125:- inkl. frakt.
postgiro 137 89 54-0
Försäljning genom Gunnel Johansson.

DVD Fläckpolskor från Södra Västergötland
200 kr + porto.